

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT POLITIKAI LAPJA

A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: egy évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előjárók, papok és gazdasági egyesületi lapok egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronéért kapják. Egy példány ára 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETEGHPÁL

LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magánhirdetsek négyzet cm. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyílt-tér sora 1 K. Díjak előre fizetendők. — M. Kir. postatakarékpénztári osek- és klíring 10,489. szám.

Vármegyénk múlt

évi közállapotai.

A mi siető korunkban egy év jelentékeny idő, egész társadalmak, államok életére nézve is. Egy év alatt államok is helyrehozhatatlan válságok örvényébe sodródhatnak, vagy a fejlődés jelentékeny útját hagyhatják maguk mögött. Háborúk, belső forradalmak rombolhatnak rajtuk végig, vagy gazdasági életüknek hihetetlen fejlődését érhetik meg. És a változások s velük a versengések állandóan tartanak; sietnünk kell, mert mások is sietnek és esetleg óriási uttal előzhetnek meg. Színészeink hajdan a Dérnyé dőcögő kordéján hetekig utaztak, ma már Márkus Emilia este Budapesten a Nemzetiben lép fel, holnap a gyorsvonaton, vagy automobilon ide érkezhetik (de persze, nem érkezik) és este 8 órakor már minket gyönyörködtet játékával. Ez a kép általánosítható, rohanva élünk, automobilon, gyorsvonaton járunk — hogy vesztünk-e, vagy jóvöltünk, más kérdés — a haladásnak, változásnak minden útján. Ugyis, mint egyes emberek, ugyis, mint nagyobb társadalom-csoportok egészéhez tartozók.

Méltán lehetünk tehát kíváncsiak, mikor egyszerre egy egész megye egy évi haladására, életében lefolyt változásaira nyertünk betekintést.

A múlt évről szóló kinyomtatott alispáni jelentésben lapozgatunk.

A közigazgatás, sajtószertü természeténél fogva, a közállapotoknak, mondhatjuk: minden ágára, részére hatást gyakorol, azokat feloleli. Az alispáni jelentés alkalmas szempontokat nyújt egy ilyen áttekintéshez. Csakhogy, természetesen, megértéssel kell felhasználnunk; a rideg számadatok és tényfel-sorolások hézagait eleven tartalommal kell kitöltenünk.

Nagyon jól tudjuk, hogy az elmúlt év nem állott teljesen a céltudatos, előretörő munka rendelkezésére. Válságos viszonyokon mentünk át, sok időbe és rázkódásba került, a míg a változott körülmények minden oldalon ellensúlyozódva, teljes mivoltukban kialakulhattak. Ezért mi sem akarunk senki ellen a múltban elhangzott, de még be nem váltott ígéretekért, csalódottságért a szemrehányás szavaival élni. Csak a most nyilvánított szándékok és törekvések valóra váltását fogjuk

számotartani. Es már akad is ilyen leszögezni valónk.

Több ízben hangsúlyoztuk és fejtettük ki egy vármegyei szegényház felállításának szükséges voltát. Szegény-ügyünk végre alapos rendezést kíván, szükségessé teszik ezt az eddigi közigazgatási eljárás szerint való visszaszabványok, a községek aránytalan és igazságtalan megterhelése s maguk a közbiztonsági állapotok is, melyekről a jelentésben szintén elég szó esik.

Igaz, a szegényügy teljes megszüntetésével lenne elérhető. Erre, sajnos, egyelőre még nem sok kilátás van. S éppen ezért a lehetőség határain belül törekednünk kell a minél tökéletesebb állapot elérésére.

A jelentésből örömmel látjuk, hogy éppen ebben a kérdésben a mi intencióink szellemében vették az ügyet fontolóra és legalább törekvés mutatkozik a helyzet szükséges megjavítására. Nem is hisszük mi, hogy komoly akarattal, az összes községi szegényalapok egyesítése mellett, igénybevéve a társadalom hozzájárulását is, ne lenne aránylag rövid idő alatt a cél elérhető. Mert ilyen céllal, joggal lehet számítani a társadalom segítségére is.

Az utóbbi időben ugyis olyan sok alkalommal rendeztek gyűléseket, s elég szép eredményel, olyan célokra is, melyeknek a közönség semmi közelebbi hasznát nem látta. Menynyivel szívesebben és jelentékenyebb mérvben áldoznának erre számosan, ha látnák, hogy áldozatukkal községüket kellemtelen, terhőtől, önmagukat a kellemetlen és gyanút keltő kéregetők tolokodásaitól egyszerre megszabadíthatják.

Csak nem szabad az eszmét elaludni hagyni és megvalósítója a maga számára jelentékeny érdemet biztosítani.

Vármegyénk állapotainak egy másik szomorú jelensége az állandóan jelentékeny kivándorlás. Sajnos, ez a betegségünk az ország egyéb részeivel is közös. Ugy látszik, gyökeres gyógyítására a mód még mindig nincs feltalálva; pedig hatóságaink a múlt év folyamán is eléggé törekedtek a baj tovább harapódzásának meggátolására. Kevés sikerrel!

Sok mindennek alapos megváltoztatására, gazdasági életünk egészen új kialakulására van szükségünk, hogy ez a szomorú jelenség ne tartsa állandóan ébren aggodalmainkat; kedvezőbb irányu fordulatot vegyen.

Az új kivándorlási törvény életbeléptetése és minden egyes alkalommal való szigorú alkalmazása egyelőre jelentékeny hatással fog hozzájárulni a kivándorlók számának csökkentéséhez.

Választójogosultjaink számának kimutatása, azoknak különböző alapok szerint való csoportosítása egy másik, készülő törvényünk felőli vélemény megállapításához szolgálatot figyelemreméltó szempontokat. Vármegyénkben a képviselőválasztók összes száma 7083, ezek közül 4330 régi jogosult. Az utóbbiak száma, idős koruk folytán, a többiekéhez képes állandóan csökken. Helyükbe a birtok és értelmiség alapján szavazati joggal bírók száma nyomul.

Ez a körülmény a mi viszonyaink közt kisebb fontosságú, mint a nemzetiségi vidékeken. A régi jogosultak általában mindenütt nagyobb többségben magyarak; helyettük most a nemzetiségi vidékeken a vagyoni és értelmiségi szempontokból erősen előtérbe hatoló nemzetiségi jutnak a szavazati jog birtokához. A választási törvény revíziója alkalmával erre a körülményre nagy figyelmet kellene fordítani.

Nagy jelentősége van a mi viszonyaink közt is, s különösen ezek közt: a talajjavítási és vizmosás megkötési munkálatoknak. A mi megélhetésünk ez időszerint főképpen a mezőgazdaságon alapul. Talajviszonyaink pedig sok helyen javításra szorulnak, a Nagy-Küküllő és hegyi patakjaink romboló áradásai, partmosásai minduntalan jelentékeny károkat okoznak. Ezen a téren mindennemű célirányos intézkedések, oda fordítható költségek bőven megtérülnek terményeink nagyobb jövedelmezőségében, legelőink javulásában.

Mindezekben a tereken sok tennivaló akad. Jószándék és okos elhatározás csiráját látjuk is fejledezni. Csak ápolni, fejleszteni is kell ezeket tovább; az elhatározásokat meg kell valósítani. Ígéretek és tervezetések elvetése még nem elég, mindig nem mondhatjuk, hogy azok megérlésére és learatására még nem jött el az idő. De igenis eljött, várjuk az aratást, várjuk a komoly munka korának eljövételét. Az élet sürget, összetett kezekkel a sült galambra várva, éhen veszhetünk!

POLITIKA.

A függetlenségi párt hétfőn délután öt órakor Kossuth Ferenc elnöklésével értekezletet tartott, a melyen a kormány részéről megjelentek Kossuthon kívül Apponyi Albert gróf és Günther Antal miniszterek, Tóth János, Mezössy Béla, Meskó László és Desy Zoltán államtitkárok, Justh Gyula a Ház elnöke.

Az elnök bejelenti Hock Jánosnak a pártba való belépését és hogy a megüresedett pozícyoni kerületben a párt Bartal György körjegyzőt jelölte és az alkotmánypárt alkalmasint nem állít jelöltet.

Átterve az értekezlet tárgyra — ugymond — fölöslegesnek tartom, hogy a pártot olyan tényekről értesítem, a melyek ugyis köztudomásúak. Csak röviden jelzem, hogy a kormány beadta lemondását, a mely lemondásnak rejtett okait nem kell keresni, mert ilyenek nincsenek. Az ok kézenfekvő, tudniillik az, hogy a kormány 67-es és függetlenségi tagjai nem tudtak megegyezni a bankkérdésben, mivel a függetlenségi miniszterek a kartelbankra vonatkozó tárgyalások meghiusulása után az önálló bank felállítását kívánják. (Hosszas, lelkes eljenzés és taps.) Szilárd meggyőződésemből kifolyóan és hiven ahhoz az ígérethez, a melyet a pártnak tettem a király elé járultam azzal az előterjesztéssel, hogy adja meg beleegyezését a jelen bankszabadalom lejáta után az önálló magyar bank felállításához. (Zajos eljenzés. Éljen Kossuth!) Ugyanilyen irányban tett előterjesztést az én igen tisztelt barátom és vezértársam, Apponyi Albert gróf. (Lelkes eljenzés.) Ő felsége, bár nem vonta kétségbe az ország jogát az önálló bank felállítására, utalva a külügyi és belügyi viszonyokra, ezt időszerűtlennek, károsnak tartaná és ezért kijelentette, hogy nem szentesítene a törvényhozásnak ilyen irányu határozatát. Nem tartom megengedhetőnek, hogy előterjesztésemre vonatkozóan bővebb részletekbe bocsátkozzam, csak annyit jelzem, — s ezt a párt intézőbizottságának tagjai is tudják — hogy minden érvet, a melyet az önálló bank felállítása mellett föl lehet hozni, minden tartózkodás nélkül fölhoztam. (Élénk helyeslés.) Nem tagadom, hogy némi reményt tápláltam arra nézve, hogy a király elfogja fogadni előterjesztésünket, egyrészt azért, mert nyilvánvaló, hogy a képviselőház nagy többségének nézetét tolmácsoltam, másrészt mert beláttam azt, hogy ez az egyedüli módja annak, hogy az igen nehéz bankkérdés úgy Magyarországon, mint Ausztriában alkotmányos uton legyen megoldható és ki legyen kerülhető az, hogy Ausztriában az ismert 14. szakasz alkalmaztassék, nálunk pedig az a sérelem essék a képviselőház többségén, hogy alkotmányos uton megnyilatkozó akarat, a mely a főállító törvényekben gyökeredzik, ne valósulhasson meg. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.)

Tisztelt barátaim! A helyzet nagyon súlyos. Már maga az a tény, hogy a nemzet vezéréből álló kormány kénytelen lemondását beadni, mutatja a helyzet természetellenes voltát. Nehezíti a helyzetet még az is, hogy ez a lemondás veszélyezteti a koalíciónak a fönmaradását, holott a koalíció még nem teljesítette legfőbb feladatát: az általános választói

jog alapján az új választási reform megalkotását olyan irányban, hogy azt a nemzetnek megígérte és a mire nézve a királlyal szemben kötelezettséget vállalt. Ez a tény annál sajnálatosabb, mert a koalíciós kormányzás elvállalásának a fő indító oka éppen az volt, hogy a választási törvényt mi alkossuk meg a magyar nemzettel, a magyar nemzetért (Igaz, úgy van! Élénk helyeslés.) és hogy utat állítsunk annak, hogy a magyar nemzeti aspirációk ellenfelei alkossák azt meg a maguk módja szerint, kezelve fogva a magyar nemzet ellenségeivel, a magyar nemzet ellen; sőt azzal a világos céllal, hogy a magyar nemzetet megfékezzék, vagy letörjék. (Igaz, úgy van.) Valóságos szerencsétlenségnek tartom, hogy a krízisnek ki kellett ütnie, mielőtt a feladatunknak megfeleltünk volna. Köztudomású dolog, hogy én részemről mindent elkövettem, hogy a választási törvényt letárgyalhassuk (Igaz, úgy van! Élénk helyeslés) és ha most rámutatunk koalíciós kormányzásunknak a nagy hiányára, teszem ezt csak azért, hogy akkor, a midőn a koalíciós kormány leteszi a hatalmat, senki se vádolhasson meg sem engem, a függetlenségi párt vezéréit, sem magát a pártot azzal, hogy könnyelműen siklunk át ezen a fogatkozáson. (Élénk helyeslés.)

A helyzet nehéz. Hogy milyen irányú kibontakozást javasoljak a pártnak, azt a jelen pillanatban még nem mondhatnám meg. De arról biztosíthatom a pártot, hogy édes hazám érdekeit és pártunk elveit nem fogom szem elől téveszteni soha és hogy minden megoldásban pártommal együtt és azzal egyetértésben kívánok közreműködni. (Hosszas, zajos éljenzés és taps.) Kérem tehát továbbra is a párt bizalmát, a mely bizalomra most nagyobb szükségem van, mint valaha és azt tanácsolom, hogy egyelőre ne hozzunk új határozatot, hanem főtartva az eddig hozottakat, maradjon meg a párt elvi álláspontja mellett és bizza meg vezéréit, hogy keressenek oly kibontakozást, a mely megfelel az ország érdekének és a függetlenségi párt elveinek.

A párt tagjai felállottak és percekig lelkesen éljenztek. Kossuth Ferencet.

Batthyány Tivadar szólott most: Ha visszatekintünk Magyarország 40 éves alkalmos érájának eseményeire, mondja, akkor a mai nap egy örövendefes forduló pontot jelent, egy tanulságot a későbbi utókorra is, hogy ne csak miként a múltban volt, akkor bukjanak meg, mondjanak le a minisztériumok, a mikor felülről lejártak magukat, hanem hogy elveik mellett kitartanak, nemcsak a miniszteri székekben, hanem ha meggyőződésük kívánja, inkább mondjanak le miniszteri állásaikról, sem hogy elveiket megváltoztassák. (Ugy van, úgy van!) A függetlenségi pártnak mindenkor programpontja volt az általános szavazati jog alapján való reformja a választói jognak. A mikor annak idején alkotmányellenes kör-szakban fölvetették ezt a kérdést, mi, a pártnak tagjai, nemcsak nem helyezkedtünk vele szembe, hanem azonnal azt mondtuk, hogy mihelyt a koronás alkotmányos király alkotmányos formában nekünk módot ad arra, mi igenis az általános szavazati jog alapján a választói jog reformját megakarjuk csinálni.

És ezért örömmel járultunk hozzá, hogy vezéréink az általános szavazati jognak törvénybe iktatását programpontná tették. Nagyon sajnálja, hogy ezt a törvényt megalkotni eddig nem lehetett. Konstátálja, hogy ez nem a függetlenségi párton mulott és hogy a parlamentáris alkotmányos formák betartása mellett ez a párt, mint a parlamentnek ezidőszerinti abszolút többsége, minden pillanatban kész a maga elveinek megfelelően az általános szavazati jog alapján a választói jog reformját sürögősen törvénybe iktatni.

A függetlenségi pártnak mindig egyik sarkalatos programpontja volt az önálló nemzeti bank föllállítása. Mégis a mikor a kormány nagy bölcseséggel és előrelátással a kartellbankoknak az álláspontjára helyezkedett, ezt az álláspontot tette magáévá és ezzel az állásponttal lépett a többi alkotmányos tényezők elé. (Élénk örömmel járultunk hozzá az önálló magyar nemzeti bank megalakításának a formájához. És ha e formának meg nem valósítása következtében komplikációk állanak elő, amelyek annál súlyosabbak, mert ha pillanatnyilag sikerült is a külügyi horizontról a legfeketébb felhőket elriasztani, a külügyi helyzet még mindig veszedelmekkel fenyeget és fölhéttől megkívánja, hogy idebent a monarkia két államában alkotmányos uralom, rend és törvényes állapotok álljanak fenn, minthogy az osztrák kormány nem fogadta el ezt a bekegyebot, a melyet a magyar koalíció pártok nyújtottak, a következményekért a felelősség az osztrák kormányt terheli. (Igaz, úgy van!)

Igen helyesen utalt szeretett elnökünk arra, hogy ha Ausztria nem fogadta el a kartell-bankot, akkor a dolgok logikája szerint nekünk az önálló bank álláspontjára kellett helyezkednünk és ezen kell maradnunk. Hivatkozik a törvényre, melynek idevágó szakaszát fölolvassa.

Hasonló törvény és rendelkezés van Ausztriában is. És a törvény elismeri Ausztria részéről is az önálló bank föllállításához való jogunkat.

Méltóztassanak megengedni, hogy még csak néhány igazságot konstátálhassak. Éppen az előbb utaltam arra, hogy mi egy szerződést kötöttünk, törvénybe iktatuk az Ausztriával való kereskedelmi szerződést a maga nem egy súlyos rendelkezésével együtt annak a suppozíciója mellett, hogy 1910. végéig az önálló bankot tényleg föl is állíthatjuk. Tovább mentünk t. uraim, készpénzzel fizettünk 1908-ban, 1909-ben és fogunk fizetni 1912-ig a kvótának megfelelő fölemelésével, készpénzben fizetjük meg annak az önálló banknak az árát, a melyet most úgy mondjuk — nem akarunk nekünk megadni. (Igaz, úgy van!)

Engedelmet kérek, én ezt nem tudom elképzelni. Nem tudom elképzelni, hogy felséges urunk és királyunk ellent mondana, ha kellőleg és ismételtelen szeme elé állítják azt, hogy ez a magyar nemzet mindig lojális volt a felséges uralkodó iránt éppen a legnehezebb pillanatokban, ha elébe állítják a régmúlt idöket, Mária Terézia korszakának eseményeit, ha elébe állítják a legutóbbi hónapok eseményeit. Odaát Ausztriában — tudjuk — valahányszor egy kormány valamely javaslattal lép parlament elé, a pártok alkudoznak, koncessziókat akarnak és csak ha megkapták, csak akkor adnak. Mi ősi nemzeti tradícióinkhoz híven, loyagiasak voltunk a múltban, loyagiasak voltunk most is felséges urunkkal és királyunkkal szemben és mikor a külpolitikai viszonyok elborultak, a midőn háboru fenyegette ezt a monarkiát, a midőn azon nehéz helyzet előtt állottunk, hogy agg királyunk életének alkonyán egy európai konflagrációt lesz kénytelen megvívni, akkor annak tudatában és ellenére e tudatnak, hogy ezt a háborút első sorban és legnagyobb részben magyar vérrrel fogjuk megvívni, szó nélkül helyt állottunk uruk és királyunk mellett. Ezek után tisztelt uraim, bizom benne és remélem, hogy ezen jogot, a melyet megfizettünk pénzzel, a melyért helyt állottunk becsülettel, ezt a jogot mégis előbb-utóbb megkapjuk. (Élénk helyeslés.) Végül bizalmát fejezi ki a párt nevében Kossuth és Apponyinak.

Batthyány Tivadar grófnak nagy figyelemmel hallgatott és zajos lelkesedéssel fogadott beszéde után Kossuth Ferenc szólalt föl újból.

Szívbe köszönöm — ugyan — azt a bizalmat, a melyet megiszteltetek. Ohasesem gondoltam arra, hogy pártommal ne teljes egyetértésben cselekedjem. A párttal együtt fogok járni ezentúl és ha az Uristen megengedi, meg fogjuk találni azt a megoldást, a mely a magyar állami függetlenség ügyét előbbre viszi. Ha pedig nem találjuk meg ezt az utat, akkor fogom tudni kötelességemet. (Szünni nem akaró zajos éljenzés és taps. Fölküdtások: Éljen Kossuth, éljen Apponyi!)

Ezzel az értekezlet véget ért.

Egy esztendő

az udvarhelymegyei gazd. egyeslet életéből Hlatky Miklós, titkár jelentése 1908. évről.

A póttakarmányok, falomb, mindennemű hulladék, törökbusaszár és csutka, kellő előkészítés mellett hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a gazdát a széna gazdaságosabb kezelése mellett képesítsenek a mai rossz viszonyok között is arra, hogy értékes állatállományát el ne vesztegesse. Hogy az ilyenek felhasználása mit jelent a gazdálkodás körében, azt megtanulhatta volna népünk a barcasági szász vidékek gazdaságainak vezetéséből, a hol a székelyföldi kirendeltség által a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi Miniszter úr áldozatkészségéből rendezett tanulmányi kiránduláson saját szemekkel láthatták gazdáink, hogy mennyi és milyen marhat nevel, hízal a szász gazda mesterséges és póttakarmányokon répán, répaszeleten, korpán stb. a szénát csak mutatónak adva, mert 10-12 drb nagy marha részére alig egy-két szekér természetes szénát használ el. Természetes, hogy az ilyenforma takarmányozás csak intenzívebb gazdálkodási módszer mellett, a szénatermelésnek minél szűkebb határok közé való szorítása, a kereskedelmi növények, cukorrépa, mesterséges takarmányok, répa, burgonya, here, lucerna minél nagyobb mennyiségben való termelése által érhető el.

Ily gazdasági rendszer mellett az előző évihez hasonló száraz esztendő sem hatna oly végzetesen gazdáinkra. Viszonyaink között szerencsés volt az, ki idejében tudott marhaállományát, nem várta meg az időt, midőn tömegesen dobták piacra állataikat a megszorult gazdák s a józan gazdasági elvek kigunyolásával inkább takarmányt is eladta oly áron, amely áru takarmányon való telettése a gazdasági használlatoknak, kész veszedelem volt minden gazdára. A rossz takarmány viszonyok mellett ránk nézve kevés vigasztaló volt abban a tényben, hogy a gabonáarak oly magasra emelkedtek, a milyenről a gazda talán álmodni sem mert soha, mert hát nem igen volt mit eladnunk, illetve feleslegünket eladtuk, még akkor, amikor az ár nem volt kifizető, így a hasznát nem a termelő, a kereskedő húzta.

Normalis körülmények között az állatár hanyatlás után joggal remélheti a gazda, hogy az ismét emelkedni fog és így az egyik év veszteségét pótolja a másikban elérhető nyereség; sajnos, a jelen viszonyok között e reménységünk sem nyugszik biztos alapon. A nagyhatalmi ábránd, melyért annyi millió költetett el eddig, annyi ezer és ezer ember vére omlott, amely a legkeményebb sziklánál is keményebb akadályul törnyosodik légelemben nemzeti ideáljaink megvalósíthatása elé is, új veszélyekkel fenyegeti a magyar gazdát, neki kell megfizetnie nemcsak az elköltött milliókat, de a szövetségi csoportosulásokat is. Eddig csak a szerbiai kereskedelmi szerződés fenyegette a gazdát, most a romániai is kopogtat. Romániának is meg kell fizetnünk agrár érdekeink feláldozásával a szerencsésen elhárított európai veszedelmét, a nagyha-

talmi chimerát, az Ausztriával való kapcsolatot. Mindezt akkor, midőn már-már kétségteletlenül kiderült, hogy azon szép reményekből, melyeket nemzeti ujászületésünk ügyében a koalíció megalakulása, hazánk kormányzatának általa való átvétele lelkünkben felébresztett, soha, semmi sem valósulhat meg.

De rossz utra, a politikázás útjára tévedtem, sietek arról visszafordulva konstátálni, hogy az elmúlt évben a mezőgazdaságra nézve több fontos törvényhozási alkotás jutott tető alá, melyektől azokra javulást várhatunk, ha ugyan az alkalmazás ezekről is nem azt fogja kimutatni, hogy papirosan, elméletben szebben festenek, mint életre keltve. A borhamisítás elleni, a telepítési törvény, az új adóreform oly alkotásoknak látszanak, melyek az ország gazdasági viszonyainak javítását eredményezhetik.

Egyesületünk 1908-ban 2 köz- és 11 választmányi ülést tartott, melyeken a rendesen nagy számban megjelent tagok szakszerű hozzászólása mellett 9, illetve 143 jegyzőkönyvi számok alatt hoztattak meggyenk, illetve az egész országot érdeklő gazdaságügyi határozatok.

Kéréssel járultunk nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi Miniszter úr, illetve székelyföldi kirendeltségéhez: a romániai bárcás juhlegeltetés, a takarmányinség, az egyesület segélyezése, fajbaromfiak vásárlása és kiosztása ügyében, a megyében meglévő mintagazdaságokon kívül még kértük kettőnek a beállítását, ekeversenyek, a szüigulya segélyezését, háziipari tanfolyamok, téli gazdasági előadások tartását, állatdíjazásokat, az országos takarmányinségre való tekintetből tenyészállatok beszerezését, takarmánnyal rendelkező gazdák közti kiosztását; felíratilag üdvözlöttük 10 éves miniszterkedése alkalmából Darányi Ignác földmívelésügyi Miniszter úr öngagyméltóságát.

(Folyt. köv.)

A Székely Szövetség jegyzőkönyve

Most küldte szét a Székely Társaságok Szövetsége múlt évi aug. 24-én Székelyudvarhelyen tartott ülésrendes közgyűlésének jegyzőkönyvét.

A hat és fél éves jegyzőkönyvből megállapíthatjuk, hogy a közgyűlés az erdélyrészi magyar sajtó képviselőinek; továbbá a szövetség kötelekében levő Székely Társaságok és más tagegyesületek küldötteinek; a székelyföldi orsz. képviselőknél; több gazdákör és szövetség, valamint Udvarhelyvármegye és Székelyudvarhely város közönsége jelentékeny részének részvételével tartott. Képviseltették magukat: a kereskedelem-, vallás és közoktatási, földmívelésügyi m. kir. miniszterek is.

A jegyzőkönyvet Deák Lajos kir. tanácsos, elnök tartalmas megnyitója vezeti be, mely után Dr. Koós Mihály a Székelyföldi min. kirendeltség vezetője számol be a kirendeltség eddigi működéséről, mi tulajdonképen a székely akció gerince. Ezt követi a titkári jelentés; Máthé József főtitkár számot ad az erdélyrészi magyar társadalom egy évi magyar nemzeti irányú munkásságáról.

A közgyűlés első hivatalos előadója; dr. Zakariás János orsz. képviselő volt. Előadásában fölfelelte mindama radikális kérdéseket, melyek az erdélyrészi magyarság létérdekét érintik. A népsűrűség, a kizáródlás megakadályozása, az elvándorlás, nemzeti veszedelem, székelyföldi kirendeltség munkaköre, főbb teendői; mezőgazdasági ipari (gyár, kézmű és házi ipari) terén; vasut, közegészség, oktatás, telepítés terén képezték tartalmas előadásának summáját, melynek kapcsán a határozatok egész sorozata képezi a Szövetség jövő munkaprogramját.

HIREK.

Dr. Paál Árpád, Udvarhelyvármegye főjegyzője Udvarhelyvármegye közlekedésügyével foglalkozott. Dr. Király Péter, debreceni ügyvéd „A magyarság jövője Erdélyben” címen tartott értékes előadást. Sz. Szakáts Péter marosvásárhelyi iparkamarai titkár Udvarhelyvármegye kézmű- és háziparáról, Lajos Dénes hírlapíró a szabadliceumokról értekezett. A jegyzőkönyv tovább beadott indítványokra, tisztújításra stb. vonatkozó határozatokat tartalmaz. Ebből megállapíthatunk két tényt. A Székely Szövetség, az erdélyrészi magyar társadalmi szervek jó nagy részének mandatóriusa s mint a magyar társadalom élő lelkesítője örökdió Erdély magyarsága fölött és készítteti boldogulásának és megerősödésének útjait. De ehhez nem részesül elegendő erkölcsi és anyagi támogatásban. Mert jóllehet ott látjuk a közgyűlésen az erdélyrészi magyarság elitjét, költségvetése alig ritg néhány száz koronára s azt is a postaköltségek emésztik fel. Annál szebb, hogy tisztviselői ávek óta minden díjazás nélkül, nemzeti felbuzdulásból teljesítik nehéz feladatukat.

E néhány buzgó ember tiszteletreméltó küzdelmen és lelkesedésen felbuzdulva, jó volna sikra szállni az egész magyarságnak, mert ama nagy feladatokat, melyeket a Székely Szövetség, mint a székely kongresszus határozatainak örököse, maga elé tűzött, csak úgy valósíthatja meg, ha a sorból senki ki nem marad.

Tegja lehet a Szövetségnek minden alapszabály szerint működő magyar egyesület. Tagdíj évi 10 korona. A taggyűlések 3-3 kiküldött által képviseltetik magukat a Szövetség közgyűlésein. A jövő közgyűlés értekezését szerint f. évi június 1-én, pünköst harmadnapján Debrecenben lesz.

LEGUJABB

Ideiglenes kormány.

Wekerle miniszterelnöktől a király átvette a kormány lemondó kérvényét és az ügyek ideiglenes vezetésére a lemondott kormányt bizta meg. Wekerle a trónörökösnel több, mint 2 órá kihallgatáson volt. A miniszterelnök előterjesztésére a közelebbi napokban számos politikus kap megbízást a királyhoz kihallgatás végett.

As önálló bankért.

Brassó város választó polgárai Zakariás János orsz. képviselő elnöklésével tartott gyűléséből, meleg szeretettel üdvözölte Kossuth Ferenc pártelnököt a magyar nemzeti bank felállításáért folytatott rendíthetetlen küzdelme alkalmából. Kijelentvén, hogy az osztrákok gyűlölködő, elbizakodott magatartásával szemben most már ezereves alkotmányunk érvényesülésének kérdése a magyar álláspont győzelme, mely ezért az egész nemzetnek egyesülnie kell.

Kossuth nyilatkozata.

Kossuth Ferenc hétfőn egy beszélgetés alkalmával gróf Eszterházy Mériának a következőket mondta:

— Ime a 67-es politikának az eredménye. Apponyi már régebben elvesztette bizalmát a 67-es törvények erejében; de akkor még mikor katonai kérdésekről volt szó, azt mondották, hogy katonai dolgokban a király nem enged. De most gazdasági kérdésekről van szó és *ime kibínt, hogy a 67-es törvényeknek idevonatkozó intézkedése és jogbiztosítása is teljesen értéktelen és semmis. Csodálatos tehát, hogy még ezek után is akadnak politikusok, akiknek bizalma a 67-es intézmények erejében meg nem ingott.*

— A vármegyei állandó választmány 27-én, kedden d. u. 3 órakor újabb ülést tartott. Az ülésen Ugron Ákos főispán elnöklése alatt, a mai közgyűlésnek a multró választmányi ülésen még elő nem készített tárgyait vitatták meg.

— **Talajjavítási munkálatok Udvarhelymegyében.** A múlt évről szóló alispáni jelentésnek, melyvel általános vonásokban lapunk első helyén foglalkozunk — egyik új és legértékesebb része a brassói kulturmérnöki hivatal közelebbi működéséről irt beszámoló. E szerint a nevezett hivatalnál folyamatban vannak a Vágáspatak, Rakottyas-, Nagyhomoród-, Kormos-, Kishomoród-patakok, Patakfajrok szabályozásáról, valamint a Nagyküllő holt meder lecsapolásáról és a székelykereszturi kir. járásbíróház épületének alagsóvezérszerő szerkesztendő tervezeti munkálatok. Ezek előre láthatólag még ez év folyamán befejezést nyernek. Nagy szolgálatot tett Dr. *Sebesi* alispán jelentésének e részével a közügy javára; módot és alkalmat nyújtott a kulturmérnökség munkálkodási körének áttekintésére.

— **Tanári boiktató ünnepély.** A református kollegium előjárósága és tanárkara a múlt vasárnap tartotta meg az elmúlt év folyamán kinevezett, illetve választott tanárainak boiktató ünnepélyét. Az ünnepélyt a „Te benned biziunk” elhangzása után Gönczi Lajos igazgató nyitotta meg; röviden üdvözölvén a megjelenteket, átadta a szót az ünnepeleknek. Elsőnek Dékan Sámuel tartotta meg székfoglalóját. „Gellert irodalmi működéséről” egy érdekes részletet olvasott fel ily című terjedelmesebb munkájából. Azután Bakóczy Károly, a ki szintén egy részletet olvasott fel a „Párhuzam, Goethe: Verthler keservei” és Kármán „Fanny hagyományai” c. munkájából; végül David Lajos dr. foglalta el székét a természettudomány körébe vágó értekezésével. A székfoglaló értekezések elhangzása után az előjáróság és tanárkar nevében Ugron János főgondnok üdvözölte az ünnepeleket. Az ifjúság részéről történt üdvözlés után a közönség az ünnepeleket éltetve távozott el. Dékan S. előzőleg a bekési főgimnázium, Bakóczy K. a pozsonyi kereskedelmi iskola tanára volt, míg David dr. Kolozsvárt kezdte meg működését.

— **Kinevezés.** A marosvásárhelyi ítéltábla elnöke J. a k. a b. Andor dr. székelykereszturi járásbírósgá; díjtalan joggyakorlatot díjaz joggyakorlatnak nevezték ki.

— **Hivatalos órák a pénzügynél.** A székelyudvarhelyi kir. pénzügyigazgatóságnál és a mellerendelt számvevősegnél folyó évi május hó 1-től a hivatalos órák reggel 7-től 1-ig, vasár- és ünneppnapokon pedig reggel 9-től 12 óráig tartanak.

— **Színház.** Vasárnap, 25-én két előadás is volt; délután fél helyárral a Vig özveggy és este Hidy Irén jutalomjátékul a Varázskeringő. A kisasszony hangjának fogyatékosságait a természet csinos megjelenésével igyekezett pótolni. De hiába, a Dénes Ella hangjának iskolázottsága és tiszta csengése mellett ez a hiányosság bizony érezhető maradt. — Hétfőn megint az Elvált asszony került színre, fél helyárral. Kedden Sophus Michaelisnek elég szenzációt ébresztett színművét, a Forradalmi náaszt mutatták be. A darab a francia forradalom idejében játszik és e kor hangulatának megfelelően, zajos és borzalmas keltő jelenetekkel van tele. A korszerűség gyakran az ala-

kok jellemzésének rovására megy, a szereplők cselekedetei nem mindig eléggé emberiek, s e miatt szimpátiánkat sem mindig tudják a maguk részére hódítani. Nagy Sándor, Kondráth Ilona, Aldori szerepeik korlátai közt, mindent elkövettek a siker érdekében. Jók voltak Lévay Berta, Gyöző, Magasházi és Rethi is. Szerdán a régi jó Kornévillei harangokat adott elő, Gáspár apó szerepében Némethel, kinek ez a szerep is jó alakítása.

— **Katonáink hazatérése.** Több heti távollét után a Boszniába szállított magyar katonákat egymás után szállítják haza. Aggódo családjaik ismét megnyugodva láthatják őket viszont, a társadalom visszanyeri bennük a gazdasági munka idején legnehezebben nélkülözhető java munkaerejét. A mi katonáink, a kik Mosztárban voltak, ma, 29-én érkeznek haza.

— **Lefürészelt kereszt.** Ifj. Mátyás Ferenc homoródkarácsonfalvi lakos szelid lelkületű, vallásos ember. Saját udvarára keresztet állíttatott a Jézus képével. A múlt hét egyik éjjelén hitvány dolog történt. Valamely bitang fráter a keresztet lefűrészelte és otthagya. Bármiké is bíráljuk e kegyeltsértő, buta cselekményt, annyi bizonyos, hogy a vallási türelmellenség bélyegét hordozza magán. Éppen ezért kívánatos volna, hogy a karácsonfalviak mindent elkövessenek a tettes kinyomozására, hogy a gyanúsítás árnyéka se férhesen a nem katolikus lakóssághoz...

— **Husz év, husz könyv.** Péterffy Tamás íróbarátunk husz éve ír és most jelent meg a huszadik könyve. Ez alkalomból egy Emlékalbumot óhajtunk neki átnyújtani buzdításul, a mely albumba tisztelői és barátai sajátkezü emléksorait gyűjtjük össze. Az emlékalbum létrehozása körül felmerülő teendők intézésére Rákosi Jenő főrendiházi tag, a „Budapesti Hírlap” főszerkesztője és Borszékay Soma nyug. miniszteri osztálytanácsos, mint elnökök vezetésével hatvanhat tagú bizottság alakult. E bizottság tagjai sorában vannak: Betegh Pál felelős szerkesztőnk, Fülel Szántó Lajos főmunkatársunk, Tarcsafalvi Albert, Csulak Lajos ig. tanítók stb. Péterffy Tamás önszorgalmából küzdötte fel magát ama tekintélyes sorba, hol mint kedvelt író országosan ismerik és elismerik. Székely szívóssággal, hámulatos lelkesedéssel megáldva, jó hirt, nevet vívott ki magának és becsületet a székely névnek. Méltó, hogy a tervbe vett Emlékalbummal megtiszteljük s az iránta érzett szeretetünk, rokonszenyünk és tiszteletünk melegevel körülvéve, agilis ügybuzgalmát az egyenes, őszinte, becsületes írói pályáján erősítsük.

— **A korcsolyapálya bérbeadása.** A székelyudvarhelyi korcsolyázó egyesület választmánya e hó 25-én vasárnap délelőt ülést tartott, melyn a korcsolyapálya nyári hónapokra való bérbeadása iránt intézkedtek. A pályát a délutáni órákra két részre osztva 200—200 K összegért Demény Ferenc és Szöllősi Ödön vették bérbe, tenniszezésre. A délelőtli órákra majd óránkénti használatra fogják bérbeadni. Naponta egy-egy órai használatért egy hónapra 15 K fizetendő.

— **A mezőgazdasági érdekvégsület tárgyában** a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége vasárnap délután rendkívüli közgyűlést tartott. Károlyi Mihály gróf új elnök vezetésével. Az eredeti javaslatot lényegesebb változtatás nélkül elfogadták. Vármegyénk gazdasági egyesületét Hlatky Miklós titkár képviselte a közgyűlésen, aki a részletes tárgyalás során a kamarai székely kérdésénél szólalt fel.

— **Halálozás.** Id. özv. Kertész Józsefné szül. Gy. Papp Rózalia életének 79-ik, özvegségének 38-ik évében hosszas, de keresztény türellemmel viselt szenvedés után, e hó 24-én este fél 9 órakor jobblétre szenderült. Temetése hétfőn délután 4 órakor a ref. szertartás szerint, szeleskörű rokonság és nagyközönség részvételével történt meg. Az elhunytban Kertész Albert áll. elemi iskolai tanító édes anyját vesztette el.

— **Tornászok estéje.** A székelyudvarhelyi ref. kollegium ifjúsága nagyban készül a május havi országos tornaversenyre. Ezt megelőzőleg — mint értesülünk — május 8-án a Budapest-szállóban bemutató-estélyt tartanak.

— **Akad olyan ember is, aki fürdővállalatba bocsátkozik.** A „Magyar Balneologiai Értesítő”, melyet Dr. Papp Samu és Dr. Hankó Vilmos hirneves balneologusok szerkesztenek — igen különös, hogy ne mondjuk sötét szemüvegen nézi a magyar fürdők sorsát. Valóságos Isten csodájának tekinti azt, aki még magyar fürdővállalatba merészkedik bocsátkozni. Erre következtethetünk egyik „Apró közleményéből”, mely így szól:

„**Homoród-fürdő** Udvarhelymegyében Koncz Armin ur bérletébe ment át, a ki most megvette az attól félóránira fekvő Lobogó-fürdőt is, mely arról nevezetes, hogy meleg fürdőfűrdője van. A felszálló szénsav a vizet folytonos hullámzásban tartja, a mire a székely azt mondja, hogy „lobogtatja”. Örövendünk, hogy még akad olyan ember is, a ki fürdővállalatba bocsátkozik. Nálunk ritkaság az ilyen „exotikus” üzletember. Szepesmegyében több régi névű fürdőhely már évek óta jutányos áron eladó, de vevőre még nem talált. Koncz urnak sikert kívánunk vállalkozásához. Tudása, szakértelme, rátermettsége van hozzá s a szükséges anyagi erő is rendelkezésére áll.

Kutattuk az okot és úgy véljük, megtaláltuk az egyik közleményben, hogy miért van ez a nagy elkéséredés a magyar fürdő-ügyi közvéleményben. És azt a magunk részéről is méltányoljuk. Hisz 50—100 millió korona vándorol ki külföldre ellenérték nélkül évente nyaralás és tüdülés címén. Ezt az anyagi elvérzést pedig csak nagyszabású fürdőpolitikával lehetne megátolni. A balneologiai egyesület mindenik kormányfő már sok év óta kopogtat. Még is ígéri minisztereink a támogatást hűségesen, következetesen és amikor arról van szó, hogy az ígeref tetté válják, a kormányok rendszeren megszűnnek létezni; megbuknak vagy lemondanak. Ilyenformán immár 15 év óta vajdik a fürdőtörvényjavaslat anélkül, hogy törvény lenne belőle. E miatt a tényleg sajtószérű fátnum miatt — amely bizony most is bekövetkezett — el vannak kedvetlenedve az ügyért küzködő egylet vezetői és ügy Bókay Árpád udvari tanácsos-elnök, mint Vámosy Zoltán egyet. r. k. tanár, főtítkár, lemondani készülnek. Ezt pedig nem tennék

ORBÁN NAGY ÉS TAMÁS

elsőrangú cipőraktára Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 12. sz.

Elismert szilárd és elegáns készítményű női, uri és gyermek-cipők.

Olcso szabott árak. Képes árjegyzéket díjtalanul küldenek.

Valódi Kobra-cipők gyári raktára.

helyesen, mert ha a vezérek a viszonyok elviselhetetlen sulya alatt sorban kifáradnak és resignáltak félreállanak, akkor a közlegények önmagukban csatát nyerni csakugyan soha sem fognak...

Ápolók és ápolónők. A Babarci Schwartzter Ottó dr. kir. udv. tanácsos egyetemi tanár védnöksége és Rajnai Béla dr. fővárosi orvos elnök vezetésével álló Magyarországi Beteg-ápolók és Ápolónők Országos Egyesülete (saját helyisége és irodája: Budapest, VII. ker., Dohány-utca 74. sz. alatt) a nagyközönség, valamint intézetek és kórházak részére képzett, megbízható betegápolókat és ápolónőket közvetít, akikért az Egyesület felelősséget vállal. A közvetítés díjtalan. Telefon szám 3-64.

Minden faültetvény hasznot hajt. A szépen elhelyezett és gondosan ápolt faültetvények, mindig díszre válnak a vidéknek és helynek; közvetlen hasznot hajtának gyümölcsük, magjuk és faanyaguk által, oltalmat nyújtanak viharok és a tikkasztó napsugarak ellen. Mindenkor, de különösen nyár idején felfrissítenek és felvidítanak bennünket. Előmozdítják a tömeges esőzések aranyos felosztását, elvonják a légkörté-vel gazait és emelik a föld és talaj értékét. **Ültessetek fák!** Minden galy, melyet most elástok, idővel édes gyümölcsössel és kellemes árnyékkal frissíteni fog!

Értesítjük az utazó közönséget, hogy a jelenleg Budapest keleti pályaudvarról reggel 7 óra 20 perckor Debrecenbe, Nagyváradra, illetve Aradon át Brassóba, a d. u. 2 óra 25 perckor Kolozsvárra és az este 9 óra 15 perckor Predealra induló, az ellenkező irányban pedig a Predealról reggel 7 óra 50 perckor a Kolozsvárról d. u. 1 óra 40 perckor Budapest keleti p. u.-ra érkező gyorsvonatok Budapest keleti p. u. és Szolnok között megszüntetettnek és a Budapest-nyugati p. u. cegléd-szolnoki vonalra tereltetnek át. E gyorsvonatok tehát f. évi május hó 1-től kezdve Budapest-nyugati p. u.-ról indítanak, illetve Budapest-nyugati p. u.-ra érkeznek és pedig az alábbi időkben: Budapest-nyugati p. u.-ról indul a debrecen-nagyvárad, illetve arad-brassói gyorsvonat reggel 6 óra 55 perckor, a kolozsvári gyorsvonat d. u. 2 órakor és a predeali gyorsvonat este 9 óra 10 perckor; Budapest-nyugati p. u.-ra érkezik a predeali gyorsvonat reggel 7 óra 30 perckor, a kolozsvári gyorsvonat d. u. 1 óra 50 perckor és a brassói aradi, illetve nagyvárad gyorsvonat este 9 óra 55 perckor. A jelenleg Budapest-keleti p. u. ról d. u. 1 óra 10 perckor érkező brassói gyorsvonattal június hó 1-től kezdve Predealig illetve Predealtól fog közlekedni, hol csatlakozást nyer Bukarest felé illetve felől. A jelenleg Predealról d. u. 1 óra 12 perckor Budapest felé induló gyorsvonat korábban, vagyis d. u. 1 óra 22 perckor indították. A Brassóról reggel 6 óra 5 perckor induló és Aradon át Budapest felé közlekedő gyorsvonat Tövisen csatlakozni fog a Segesvártól Kolozsvárig közlekedő személyvonathoz, miáltal a gyorsvonatnál Brassótól Tövis-Kolozsváron át is egy új közvetlen összeköttetés létesül Budapestre. A jelenleg Szolnokról éjjel 2 óra 32 perckor Püspökladányra induló gyorstehervonatnál a személyszállítás megszüntetetik és helyette Szolnokról reggel 3 óra 30 perckor egy vegyesvonat helyzetetik forgalomba, mely Püspökladányra reggel 2 óra 55 perckor érkezik. A Debrecen felől éjjel 10 óra 24 perckor Püspökladányra érkező személyvonat forgalma a püspökladány-szolnoki vonalra részben is kiterjesztetik, miáltal egyrészt Debrecen felől Arad és Tövis felé egy új kedvező összeköttetés létesül Szajolon át, másrészt Szolnokon a Budapest

felé menő személyszállító gyorstehervonathoz új csatlakozás létesül Debrecen felől. A személyszállítás a jelenleg Tövisről éjjel 3 óra 19 perckor Segesvárra induló gyorstehervonatnál Homoród-Kóhalomig és a jelenleg Brassóról éjjel 2 óra 50 perckor Homoród-Kóhalomra induló gyorstehervonatnál Segesvárig fog kiterjesztetni, miáltal előbbi vonat Tövisről Brassóig új közvetlen összeköttetést létesít. Aranyosgyéres és Torda között egy-egy új vegyes vonat helyzetetik forgalomba, mely Tordáról Aranyosgyéresre d. e. 11 óra 28 perckor érkezik és Aranyosgyéresről Tordára d. e. 11 óra 50 perckor indul. Az új vonatok Aranyosgyéresen csatlakozást nyernek Budapest felé, illetve Segesvár felől. A Parajdról reggel 7 óra 45 perckor és a Küküllőszögről jelenleg d. e. 9 óra 11 perckor, az új menetrendnél pedig d. e. 9 óra 34 perckor induló személyvonatok Küküllőszög és Parajd között a nyári menetrend egész tartalma alatt naponta fognak közlekedni. A jelenleg Kiskapusról d. e. 11 óra 20 perckor Nagyszebenbe induló személyvonat már d. e. 9 óra 50 perckor fog indulni, miáltal a vonat úgy Budapest, mint Brassó felől közvetlenül fog csatlakozni. Nagyszeben és Vizaknafürdő között a múlt nyáron forgalomban volt fürdővonatok május hó 15-től bezárólag szeptember 15-ig ismét naponta fognak közlekedni. A jelenleg Székelyudvarhelyről reggel 7 órakor és az új menetrend szerint már reggel 6 óra 16 perckor Segesvárra induló vegyes vonattal ezennel nem Segesvárhoz, hanem Héjjasfalván fog az Aradon át Budapest felé menő gyorsvonat hoz csatlakozni.

Kiadja: Betegh Pál villam-motoros könyv- és újságtudó intézete.

Ne feledje el
hogy a hirdetések hasznára lesz.
Aki nálunk hirdet annak sikere van!
A hirdetés szövegezésében szívesen segítünk; kívánatra klisé is beszerzünk.
Hirdetőinknél történő megrendelésénél a „Székely-Udvarhely”-re hivatkozni sziveskedjék.

1296-909. adh. szám.

Hirdetmény.

Székelyudvarhely város és Szombatfalva városrész földadókataszter kiigazítási és a földadó százalékának megállapítási munkálatai az 1909. évi V. t. c. értelmében megkezdődtek.

Városi és szombatfalvi birtokosok értesítetnek, hogy a város és Szombatfalva városrész határára vonatkozó kataszteri telekkönyv, mintatervék jegyzéke s kataszteri birtokívek a mai naptól kezdve 30 napi közszemlére a városi adóhivatalnál ki vannak téve s felhivatnak a birtokosok, hogy azokat átvizsgálva az állandó miveltési ágváltozásokat az egyes földrészetek megjelölése mellett a városi adóhivatalhoz a mai naptól számított 30 nap alatt szóval, vagy írásban jelentsék be.

Székelyudvarhely, 1909. évi április hó 28-án.

Soó Domokos, h. polgár mester.

Eladó tenyészbika.

Két éves erdélyi magyar fajta tenyésztészetlen, jó eladó **Román András** birtokosnál **Vargyas** községben (u. p. Olasztelek).

Nyomatott Betegh Pál

villam-motoros könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt 1909.

Magyar Könyvteli Folyóirat

havi folyóirat a könyvteli ismeretek fejlesztésére. Főszerkesztők: Kárpáti Béla és Trautmann Henrik. Társszerkesztők: Kuntner Róbert, Szél Jenő, Zsengeri Manó. Megjelenik minden hó első napján egy és fél ivnyi terjedelemben. Előfizetési ára egy évre 8 K, fél évre 4 K. Egyes szám ára 80 fillér. Szerkesztőség kiadóhivatal: Budapest, IX., Mester-u. 27. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhiv.

BORI!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

MIERT

nem előfizetöje Ön is

AZ ÜZLET

című szaklapnak? Mert nem ismeri, mert nem tudja, hogy ez a legjobb magyar kereskedelmi szaklap. Két korona csak egy negyedévre e lapnak előfizetési díja. Aki e csekély összegre „AZ ÜZLET”-re részánja, az jó üzletet csinált. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, V., Sas-u. 12. sz.

Női divatszalon áthelyezés.

Van szerencsén a n. é. hölgyközönség szíves figyelmébe ajánlani, hogy női divat-termemet Székelyudvarhelyt, Szent-Imre-utca 14. sz. alá (Fekete Beniféle ház földszint, udvari lakásba) helyeztem át. Továbbra is alázatosan kérve a n. é. hölgyközönség partifogását, maradtam teljes tisztelettel: **Lőwinger Simonné.**

Ne vegyen addig épület fedéséhez anyagot, míg a lugosi fedélcserép

utólérhetetlen előnye nem ismeri. Egy négyszög méter fedéshez 15 drb szükséges. Csinos és tartósságban páratlan. Főraktár: **Fekete Beniam** építkezési vállalkozónál Székelyudvarhelyt. Vidéki megkeresésekre levélben válaszol.

Szólóltvány!

Régi szőlők hiányaink pótlására 2 éves gyökerű száza	20 K
Gyökeres fásoltvány	ezre 180 K
" szépséghibával	90 K
" zöldsoltvány	160 K
Sima	90 K
Gyökeres riparia portalis vastag	52 K
" 2 éves	40 K
Sima riparia portalis	18 K
" vékony	8 K
Gyökeres hazai némes vessző	30 K
Sima	10 K
40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogyha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s pénztét visszaadom. — Aranyjegyzék ingyen. Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.	

Borárak:

Gyöngyösi siller	Hl.	32 K
Visontai	"	36 K
Gyöngyösi fehér asztali	"	34 K
" peccsenye	"	38 K
Visontai Rizling	"	44 K
" Muskotály	"	70 K
" vörös bikavér	"	70 K

Székely I. József
Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

OGORVOS
Perl József
America Dentist

Székelyudvarhelyre megérkezett.

Elvégez minden fogorvosi műtéteket, u. m. foghúzóást teljes érzéstelenítéssel; arany és más töméseket. Készít a fogakat és teljes fogszorokat — szájjpadlás nélkül. Arany és hímzőmunkák. Lakása: Budapest-századvé 2. sz. alatt. Kendl naponta délután 9-12 és délután 2-5 óráig.

MEGHÍVÓ.

A SZÉKELYUDVARHELYI KERÜLETI MUNKASBIZTOSÍTÓ PÉNZTÁR 1909. ÉV MÁJUS 2-ÁN, határozatképtelenség esetén 1909. május hó 9-én délután 3 órakor Székelyudvarhelyt, Árpád-utca 7. szám alatt levő hivatalos irodahelyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a közgyűlési tag urak ezennel meghivatnak.

A közgyűlésen csakis a meghívott kiküldött tagok vehetnek részt.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Igazgatósági évi jelentés.
3. Titkos szavazással választandó:
 - a) az igazgatóságba 1 igazgatósági tag az alkalmazottak közül;
 - b) a felügyelő bizottságba 4 tag a munkaadók, 3 pedig az alkalmazottak sorából;
 - c) a munkásbiztosítási választott bíróságba ülőnkül 2 rendes tag az alkalmazottak közül.
4. A székelyudvarhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár 1909. április 19-én tartott ülése határozatából előterjesztendő ügyek:
 - a) az 1907. II. félévi és 1908. évi zárszámadások, valamint az 1909. évi költségvetés bemutatása. Ennek kapcsán a felügyelő bizottság jelentése s határozathozatal az évi fölösleg hova fordítása iránt.

Székelyudvarhely, 1909. április 21.

Wagner Henrik
ügyv. h.

Betegh Pál
ig.-elnök.